YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS
17 päivänä toukokuuta 2002 *

Asiassa C-406/01,

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään W.-D. Plessing ja M. Lumma, avustajanaan Rechtsanwalt J. Sedemund,

kantajana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään C. Pennera ja E. Waldherr, prosessiosoite Luxemburgissa,

ja

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään E. Karlsson ja J.-P. Hix,

vastaajina,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan tupakkatuotteiden valmistamista, esittämistapaa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 5 päivänä kesäkuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/37/EY (EYVL L 194, s. 26) 3 artiklan 1 ja 2 kohdan siltä osin kuin näissä säännöksissä kielletään savukkeiden valmistus vientiin Euroopan yhteisöstä kolmansiin maihin,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, F. Macken, N. Colneric ja S. von Bahr sekä tuomarit C. Gulmann, D. A. O. Edward, A. La Pergola (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen, V. Skouris, J. N. Cunha Rodrigues, C. W. A. Timmermans ja A. Rosas,

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Saksan liittotasavalta on nostanut EY 230 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 12.10.2001 ja jossa vaaditaan yhteisöjen

tuomioistuinta kumoamaan tupakkatuotteiden valmistamista, esittämistapaa ja myyntiä koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 5 päivänä kesäkuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/37/EY (EYVL L 194, s. 26) 3 artiklan 1 ja 2 kohta siltä osin kuin näissä säännöksissä kielletään savukkeiden valmistus vientiin Euroopan yhteisöstä kolmansiin maihin.

2 Parlamentti ja neuvosto esittivät yhteisöjen tuomioistuimeen 12.11. ja 26.11.2001 toimittamissaan erillisissä asiakirjoissa yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 91 artiklan 1 kohdan mukaisesti kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumista koskevat väitteet.

3 Parlamentti ja neuvosto vaativat, että yhteisöjen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, ja

— velvoittaa Saksan liittotasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

4 Saksan liittotasavalta esitti yhteisöjen tuomioistuimeen 29.1.2002 saapuneessa kirjelmässään huomautuksensa oikeudenkäyntiväitteestä työjärjestyksen 91 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Se vaatii yhteisöjen tuomioistuinta hylkäämään kyseisen oikeudenkäyntiväitteen.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

5 Parlamentti ja neuvosto korostavat, että kanne on nostettu liian myöhään. Koska sen 18.7.2001 julkaistun *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* jakelussa, johon direktiivi 2001/137/EY sisältyi, ei ole todettavissa mitään viivettä, Saksan liittotasavalta ei ole noudattanut EY 230 artiklan viidennen kohdan sekä yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 80 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdan ja 81 artiklan mukaista määräaikaa jättäessään kannekirjelmän yhteisöjen tuomioistuimeen 12.10.2001. Parlamentti ja neuvosto katsovat, että näiden määräysten mukaan kannekirjelmä olisi pitänyt jättää viimeistään 11.10.2001 keskiyöllä.

6 Parlamentti ja neuvosto lisäävät, että näin suoritettu määräajan laskenta on niiden periaatteiden mukainen, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on vahvistanut asiassa T-126/00, Confindustria ym. vastaan komissio, 19.1.2001 antamassaan määräyksessä (Kok. 2001, s. II-85), joka koski sellaisten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen määräysten soveltamista, jotka vastaavat käsiteltävässä asiassa kyseessä olevia yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen määräyksiä.

7 Kantaja sitä vastoin katsoo, ettei EY 230 artiklan viidennessä kohdassa tarkoitettu kahden kuukauden määräaika ole työjärjestyksen 81 artiklan 1 kohdan perusteella alkanut kulua direktiivin 2001/37/EY julkaisemista *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* seuraavan neljännentoista päivän päätyttyä eli 1.8.2001 keskiyöllä, kuten parlamentti ja neuvosto väittävät, vaan sen sijaan

viidennentoista tätä julkaisua seuraavan päivän alusta alkaen eli 2.8.2001 kello 0.00. Ainoastaan tässä tapauksessa voidaan kantajan mukaan katsoa, että määräajan neljästoista päivä on kokonaisuudessaan kulunut. Kantaja väittää lisäksi, että tämä tulkinta vastaa yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 81 artiklan 1 kohdan, jossa määritellään kanteen nostamisen määräajan alkamishetki eikä sen päättymishetkeä, tarkoitusta. Näin ollen ei olisi lainkaan perusteltua vahvistaa tällaisen määräajan alkamishetkeksi kuluneen päivän keskiyötä alkavan päivän kello 0.00 sijasta.

8 Kantaja korostaa, että tämä tulkinta huomioon ottaen on katsottava, että EY 230 artiklan viidennen kohdan mukainen kahden kuukauden määräaika kanteen nostamista varten päättyi käsiteltävässä asiassa 2.10.2001 keskiyöllä. Kun tähän lisätään yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 81 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu pitkien etäisyyksien vuoksi annettava kymmenen päivän määräaika, kanteen nostamisen määräaika on näin ollen päättynyt vasta 12.10.2001 keskiyöllä. Tämän perusteella kantaja katsoo nostaneensa kanteen asetettuja määräaikoja noudattaen.

9 Kantaja väittää lisäksi, että oikeudenkäyntiväite on hylättävä myös oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan koskevan yhteisön oikeuden yleisen periaatteen nojalla (ks. erityisesti asia C-228/92, Roquette Frères, tuomio 26.4.1994, Kok. 1994, s. I-1445, 27 kohta).

10 Kantaja korostaa tältä osin, että sekä kyseessä olevat Saksan liittotasavallan viranomaiset että sen asiamiehet käsiteltävässä asiassa ovat yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 80 ja 81 artiklan tulkinnan yhteydessä tehneet sen johtopäätöksen, että kanteen nostamiselle EY 230 artiklan viidennessä kohdassa asetettu kahden kuukauden määräaika alkoi kulua 2.8.2001 ja päättyi näin ollen pitkien etäisyyksien vuoksi annettavan kymmenen päivän määräajan lisäämisen jälkeen 12.10.2001 keskiyöllä. Jos parlamentin ja neuvoston tukema käsitys hyväksyttäisiin, se osoittaisi, että nämä työjärjestyksen määräykset ovat ilmeisen epäselviä, mikä ei voi loukata oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

11 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 92 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jos yhteisöjen tuomioistuin ei selvästi ole toimivaltainen ratkaisemaan kannetta tai jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, yhteisöjen tuomioistuin voi asian käsittelyä jatkamatta ratkaista asian perustellulla määräyksellä julkisasiamiestä kuultuaan. Tässä tapauksessa yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että sillä on asiakirja-aineiston asiakirjojen perusteella riittävästi tietoja, jotta se voi asian käsittelyä jatkamatta päättää käsiteltävänä olevan kanteen tutkittavaksi ottamisesta.

12 Esillä olevassa asiassa on kysymys kanteesta, jossa vaaditaan kumottavaksi *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 18.7.2001 julkaistu säädös, ja tältä osin on toisaalta muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 81 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa: "Jos määräaika, jota sovelletaan toimielinten antamia säädöksiä vastaan nostettaviin kanteisiin, alkaa kulua säädöksen julkaisemisesta, määräajan lasketaan alkavan kulua 80 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti säädöksen julkaisemista *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* seuraavan neljännentoista päivän päätyttyä."

13 Toisaalta saman työjärjestyksen 80 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdasta ilmenee, että EY:n perustamissopimuksessa ja kyseisessä työjärjestyksessä määrätyt prosessuaaliset määräajat lasketaan siten, että määräaikaan sisältyväksi ei lasketa sitä päivää, jona se tapahtuma sattuu, josta määräaika lasketaan, ja toisaalta kuukausina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, joka määräajan viimeisenä kuukautena järjestysnumeroltaan vastaa päivää, jona se tapahtuma sattui, josta määräaika on laskettava.

14 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa 152/85, Misset vastaan neuvosto, 15.1.1987 antamassaan tuomiossa (Kok. 1987, s. 223, 7 kohta), tällaisilla

säännöksillä, joissa määräaikaan sisältyväksi ei lasketa sitä päivää, jolloin toteutettiin se toimenpide, josta määräaika alkaa kulua, halutaan taata, että jokainen osapuoli saa määräajat täysimääräisesti hyödykseen. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi tämän perusteella, että siinä tapauksessa, että toimenpide on annettava tiedoksi, määräaika alkaa kulua vasta tiedoksiantamispäivän päättyessä riippumatta siitä, mihin aikaan kyseisen toimenpiteen tiedoksianto tapahtui. Yhteisöjen tuomioistuin on lisännyt, että kun kanteen nostamisen määräaika on ilmaistu kuukausina, määräaika päättyy sen päivän päättyessä, joka määräajan osoittamana kuukautena vastaa järjestysnumeroltaan sitä päivää, josta määräaika on laskettava, eli tiedoksiantamispäivää (em. asia Misset v. neuvosto, tuomion 8 kohta).

15 On katsottava, että tätä päättelyä voidaan soveltaa myös yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 81 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun tapaukseen, jossa kanteen nostamisen määräaika alkaa kulua kyseisen toimenpiteen julkaisemisesta. Tässä määräyksessä on tarkasti täsmennetty, että kanteen nostamisen määräajan lasketaan alkavan kulua työjärjestyksen 80 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti "säädöksen julkaisemista — — seuraavan neljännentoista päivän päätyttyä". Työjärjestyksen 81 artiklan 1 kohdassa annetaan kantajalle siten neljätoista kokonaista päivää niiden kahden kuukauden lisäksi, jotka muodostavat kanteen nostamista koskevan tavanomaisen määräajan, ja viimeksi mainitun määräajan alkamispäivä siirtyy siten kyseisen toimenpiteen julkaisemista seuraavaan neljänteentoista päivään.

16 Nyt käsiteltävässä asiassa kanteen nostamiselle EY 230 artiklan viidennessä kohdassa asetetun kahden kuukauden määräajan alkamispäivä ei siten ollut 18.7.2001 vaan 1.8.2001, mikä tarkoittaa, että kantaja sai 14 kokonaista päivää lisäaikaa, johon sisältyi 1.8.2001 keskiyöhön asti.

17 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 80 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määrätään, että kuukausina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, joka määräajan viimeisenä kuukautena järjestysnumeroltaan vastaa päivää, josta määräaika on laskettava, joten kanteen nostamista koskeva määräaika umpeutui 1.10.2001 tämän päivän päättyessä.

18 Esillä olevassa asiassa koko määräaika kanteen nostamiseen — otettaessa huomioon pitkien etäisyyksien vuoksi annettava kymmenen päivän määräaika, joka on lisättävä prosessuaaliseen määräaikaan työjärjestyksen 81 artiklan 2 kohdan mukaisesti — päättyi torstaina 11.10.2001 keskiyöllä, koska tätä päivää ei mainita yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen liitteessä olevan 1 artiklan lakisääteisten vapaapäivien luettelossa.

19 Tästä seuraa, että nyt käsiteltävä 12.10.2001 nostettu kanne on nostettu liian myöhään.

20 Siltä osin kuin kantaja vetoaa tehokasta oikeussuojaa koskevaan oikeuteen, on todettava, että tähän oikeuteen ei lainkaan vaikuta yhteisön oikeuden prosessuaalisia määräaikoja koskevien määräysten tiukka soveltaminen, jolla vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pyritään oikeusvarmuuden vaatimuksen täyttämiseen ja kaikkinaisen syrjinnän tai mielivaltaisen kohtelun välttämiseen lainkäytössä (em. asia Misset v. neuvosto, tuomion 11 kohta).

21 Sikäli kuin kantaja on vetoamalla nyt käsiteltävään asiaan sovellettavien työjärjestysten määräysten epäselvyyteen pyrkinyt siihen, että sen tekemä näiden määräysten tulkintavirhe on anteeksiannettava, on todettava, että esillä olevassa asiassa sovellettavien määräaikoja koskevien määräysten tulkinta ei aiheuta erityisiä vaikeuksia, joten kantajan väitettä anteeksiannettavasta virheestä, jonka perusteella näistä määräyksistä voitaisiin poiketa, ei voida hyväksyä.

22 Lisäksi kantaja ei ole osoittanut eikä se ole edes väittänyt, että se olisi kohdannut sellaisia ennalta-arvaamattomia seikkoja tai sellaisen ylivoimaisen esteen, että yhteisöjen tuomioistuin voisi niiden johdosta poiketa kyseisestä määräajasta EY:n tuomioistuimen perussäännön 42 artiklan toisen kohdan nojalla.

23 Edellä esitetystä seuraa, että kanne on jätettävä tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

24 Näin ollen ei ole enää tarpeen ratkaista Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Suomen tasavallan, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ja komission työjärjestyksen 93 artiklan 1 kohdan mukaisesti tekemiä väliintulohakemuksia.

Oikeudenkäyntikulut

25 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska parlamentti ja komissio ovat vaatineet Saksan liittotasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska viimeksi mainittu on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on määrännyt seuraavaa:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Saksan liittotasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Annettiin Luxemburgissa 17 päivänä toukokuuta 2002.

R. Grass
kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias
presidentti